De beïnvloedende factoren op het voorschrijfgedrag van antibiotica in Vlaanderen en de impact van de corona-epidemie hierop.

Haio: Vanwetter Loïck , U.G.
Promotor: DE SUTTER An , U.G.
Praktijkopleider: GERNAY Olivier , LAUWERIER Dirk , ROOSELAER Nico

Context: Antibioticaresistentie is een steeds groter wordende uitdaging in de gezondheidszorg. Er bestaat een duidelijke link tussen antibioticaresistentie en de consumptie ervan. Met o.a. de oprichting van de BAPCOC in België wordt sinds 2015 een gestage dalende trend van de antibioticaconsumptie gezien. Deze daling kende een significante versnelling tijdens de COVID-pandemie, met nadien opnieuw een stijging naar hetzelfde niveau als voordien. Om in de toekomst een verdere vermindering van het voorschrijfgedrag in de eerste lijn te verwezenlijken is het van belang om na te gaan welke factoren, redenen en ideeën huisartsen hebben voor het voorschrijven van antibiotica. En bijkomend ook welke invloed de COVID-pandemie heeft gehad op deze beïnvloedende factoren van het antibiotica voorschrijfgedrag.

Onderzoeksvraag: Welke factoren beïnvloeden het voorschrijven van antibiotica in de eerste lijn, en de invloed van de COVID-pandemie op dit voorschrijfgedrag?

Methode: Voor het literatuuronderzoek werd gebruik gemaakt van verschillende wetenschappelijke databases om op zoek te gaan naar geschikte artikels. Daarnaast werden voor het kwalitatieve onderzoek semigestructureerde interviews afgenomen bij achttien Vlaamse huisartsen.

Resultaten: De belangrijkste beïnvloedende factoren op het voorschrijfgedrag van antibiotica in deze studie zijn de duur van de koorts, linksverschuiving in bloedonderzoek, crepitaties bij longauscultatie, de leeftijd van de patiënt, een patiënt in het rusthuis en comorbiditeiten of risico's op complicaties. Maar ook factoren als aanhoudende klachten en een gebrek aan continuïteit van de zorg bij consultaties op vrijdagavond of tijdens de wachtdienst beïnvloeden duidelijk de huisarts bij het al dan niet voorschrijven van antibiotica. Aanvullend speelt ook de ervaring van de artsen een rol op het voorschrijfgedrag. Daarnaast wordt de verandering in het verwachtingspatroon van de patiënt als een belangrijke aanleiding voor de daling in antibioticaconsumptie tijdens de COVID-pandemie vooropgesteld. Tot slot heeft ook de reorganisatie van de praktijk en de sensibilisering op overheidsniveau volgens de geïnterviewde huisartsen bijgedragen tot de significante daling tijdens de COVID-pandemie.

Conclusie: Aanhoudende klachten, gebrek aan continuïteit van de zorg en angst voor complicaties (bij patiëntenpopulaties zoals jonge kinderen of oudere patiënten, in rusthuizen of patiënten met comorbiditeiten) blijven ook na de COVID-pandemie doorslaggevende factoren om antibiotica voor te schrijven. In de toekomst zal het van belang zijn om zowel te blijven inzetten op patiënteneducatie op maatschappelijk niveau als op interventies op het niveau van de huisarts.